

فصلنامه علمی- پژوهشی مطالعات برنامه‌ریزی سکونتگاه‌های انسانی
دوره ۱۴، شماره ۲ (پیاپی ۴۷)، تابستان ۱۳۹۸
شاپای چاپی ۵۹۶۸-۲۵۳۸ شاپای الکترونیکی ۵۹۵۸-۲۵۳۸
<http://jshsp.iaurasht.ac.ir>

مقاله پژوهشی
صص. ۴۴۰-۴۲۷

بررسی و تحلیل شاخص‌های راهبرد توسعه شهری (CDS) (مطالعه موردی: شهر کازرون)

محمد رضا سلیمی سبحان - استادیار جغرافیا، پژوهشگاه علوم انتظامی و مطالعات اجتماعی، تهران، ایران
عیسی ابراهیم‌زاده - استاد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران
کامران منصوری* - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۱۱/۱۵

تاریخ دریافت: ۱۳۹۵/۰۵/۱۰

چکیده

امروزه شهرها به شکل سرسام آوری رشد می‌کنند و خود را به عنوان سکونتگاه اول بشر مطرح نموده‌اند. عدم کارایی طرح‌های جامع و تفصیلی موجب شد تا برنامه‌ریزی شهری به استقبال رویکردهای دیگری از جمله برنامه‌ریزی سیستمی رود و راهبرد توسعه شهری (CDS) که نشان از قابلیت بسیار در جوابگویی به مشکلات شهرها داشت، به عرصه شهری وارد شود. هدف این پژوهش، بررسی و تعیین وضعیت شهر کازرون از نظر شاخص‌های راهبرد توسعه شهری است. فرضیه اصلی پژوهش، این است که شهر کازرون به لحاظ شاخص‌های استراتژی‌های توسعه شهری در وضعیت مناسبی قرار ندارد. در این مقاله، روش پژوهش، توصیفی-تحلیلی و نوع تحقیق، کاربردی است. جامعه آماری مورد مطالعه در این تحقیق، دو گروه شهروندان ساکن در شهر کازرون و مدیران شهری می‌باشد. تعداد حجم نمونه شهروندان با بهره‌گیری از فرمول کوکران ۳۰۰ نفر است. همچنین ۴۵ نفر از مسؤولان و مدیران مرتبط با موضوع مدیریت و برنامه‌ریزی در شهر کازرون انتخاب گردید. شیوه ارزش‌گذاری سؤال‌های پرسش‌نامه مبتنی بر روش طیف ۵ گزینه‌ای لیکرت بوده و بر این اساس رتبه‌های ۱ تا ۵ به پاسخ‌ها اختصاص داده شد. در این پژوهش، تلاش شده است که شهر کازرون، به لحاظ شاخص‌هایی نظیر: قابلیت زندگی، رقابتی بودن، بانکی بودن و نیز حکمروایی شهری مورد بررسی قرار گرفته و پس از شناسایی وضع موجود شهر، راهکارهایی جهت رسیدن به چشم‌انداز آتی توسعه شهری، پیشنهاد و ارائه گردد.

واژه‌های کلیدی: برنامه‌ریزی راهبردی، چشم‌انداز شهری، شهر کازرون، CDS

نحوه استناد به مقاله:

سلیمی سبحان، محمدرضا، ابراهیم‌زاده، عیسی و منصوری، کامران. (۱۳۹۸). بررسی و تحلیل شاخص‌های راهبرد توسعه شهری (CDS) (مطالعه موردی: شهر کازرون). *مطالعات برنامه‌ریزی سکونتگاه‌های انسانی*، ۱۴(۲)، ۴۲۷-۴۴۰.

http://jshsp.iaurasht.ac.ir/article_667729.html

مقدمه

برنامه‌ریزی استراتژیک فرایندی است که منجر به تولید ابتکارات بهره‌وران خصوصی و عمومی که در جستجوی همکاری و اشتراک مساعی برای توسعه شهر هستند، می‌شود (Steinberg, 2002: 1). جوهره توسعه استراتژیک احساس مسئولیت در پاسخگویی به نیازهای حال و آینده جامعه و تحقق اهداف تعیین شده است که تنها در پرتو توازن و هماهنگی در تحولات ساختاری جامعه محقق می‌گردد. در واقع هدف کلان توسعه استراتژیک، ایجاد محیط قابل زندگی برای همه، همراه با عدالت اجتماعی، کارایی اقتصادی و پایداری زیست محیطی است و توسعه استراتژیک در محدوده‌های زمین و مسکن شهری، خدمات اجتماعی و زیر بنایی توسعه اقتصادی و زیست محیطی به طور یکپارچه وارد می‌شود (Sarrafi, 1999: 180). استراتژی توسعه شهری (CDS) یکی از طرح‌های استراتژیک است که توسط بانک جهانی و سازمان ائتلاف شهرها توصیه شده و در حال حاضر بسیار مدنظر قرار گرفته و در شهرهای زیادی در دنیا در حال اجرا می‌باشد (Ashrafi & malekzadeh, 2009: 170). برنامه‌های موجود در ایران، که در قالب تهیه طرح‌های جامع و تفصیلی مطرح هستند، چون بیشتر کالبدی، ایستا و سنتی بوده و در تدوین آن‌ها ابعاد اجتماعی، اقتصادی و مدیریتی لحاظ نشده است، پاسخگوی نیازهای فعلی شهرها نیستند و چون در عمل غیر قابل انعطاف، طولانی مدت و در نهایت قابلیت اجرای چندانی ندارند، و میزان تحقق اهداف پیش بینی شده در آن‌ها ناچیز است؛ لذا گذار از الگوی برنامه‌های جامع شهری به سمت برنامه‌ریزی استراتژیک با توجه به خاصیت ترکیبی، انعطاف پذیر بودن و پویایی آن در جهت حل مسائل و مشکلات و سازگاری با تحولات آینده ضروری به نظر می‌رسد (Salimi, 2007: 2). در واقع استراتژی‌های توسعه شهری (CDS) افزایش رقابت پذیری، کارایی، ارتقای کیفیت سکونت و بهبود مدیریت شهری می‌باشد. استراتژی توسعه شهری به دنبال آن است که عملکرد شهر را بر پایه و اساسی پایدار، بهبود بخشد و آن را بر مبنای عواملی چون رشد اقتصادی پایدار، بهبود فرصت‌های زندگی، کاهش فقر، ارتقای شرایط محیطی و بهداشت عمومی، به ویژه برای سکونتگاه‌های غیر رسمی و اقشار فقیر و کم در آمد جامعه شهری، مورد بررسی و سنجش قرار دهد (Rafeian & shahin rad, 2009: 107). شهر کازرون با توجه به گسترشی که در طی دهه‌های اخیر به عنوان مرکز شهرستان کازرون داشته است، هم اکنون با مشکلاتی مواجه است که طرح‌های جامع ناتوان از رفع آن‌ها بوده‌اند. جمعیت شهر کازرون در سرشماری سال ۱۳۹۵ برابر با ۱۴۲۰۵۷ نفر بوده است (Population & Housing census, 2016). این امر لزوم توجه به برنامه‌های استراتژیک را در این شهر مشخص می‌سازد. در راستای رسیدن به اهداف استراتژی توسعه شهری شامل دستیابی به مدیریت و حاکمیت بهبود یافته، رشد اقتصادی و اشتغال فرآیندها و کاهش مداوم فقر (Jafari, 2009: 6)، این پژوهش می‌کوشد تا به سؤال زیر پاسخ دهد:

- آیا شهر کازرون به لحاظ شاخص‌های استراتژی توسعه شهری، نظیر (حکمروایی خوب شهری، بانکی بودن، رقابت‌پذیری و زیست پذیری) در وضعیت مناسبی قرار دارد؟

در حوزه راهبرد توسعه شهری مطالعات چندی انجام شده که در زیر به برخی از آن‌ها پرداخته شده است:

Tagvaei et al (2006) در مقاله‌ای تحت عنوان "تحلیلی بر برنامه‌ریزی توسعه شهری"، به بررسی رویکرد برنامه‌ریزی توسعه شهری پرداخته و به این نتیجه رسیده‌اند که به دلیل عدم کارایی طرح‌های جامع و تفصیلی و نیز در راستای بازدهی مطلوب‌تر برنامه‌ها، استفاده از برنامه‌ریزی توسعه راهبرد شهری کارایی بیشتری خواهد داشت. Ashrafi (2009) در مقاله‌ای با عنوان "CDS رویکردی جدید در برنامه‌ریزی شهری در رویکردی تحلیلی" به بررسی توصیف کلی راهبرد توسعه شهری و نحوه استفاده از آن در برنامه‌ریزی شهری و همچنین بررسی شاخص‌های مورد نظر CDS و اهداف آن پرداخته است. Jafari (2010) در پژوهشی با عنوان "استراتژی‌های توسعه شهر چناران با رویکرد راهبرد توسعه شهری" به بررسی وضعیت شهر چناران به لحاظ شاخص‌های استراتژی توسعه شهری پرداخته است. ایشان در این تحقیق به این نتیجه رسیده‌اند که شهر چناران به لحاظ شاخص‌های CDS در وضعیت مطلوبی قرار ندارد و شهر در بدترین وضعیت ممکن قرار دارد. Heidari Chiane & Azgami (2010) در پژوهشی با عنوان "نقش استراتژی توسعه شهری (CDS) در سیاست‌های تأمین مسکن گروه‌های کم درآمد شهری، مطالعه موردی: شهر رشت" به بررسی ۲۳ ویژگی ۳۳۰ خانوار ساکن واحدهای اجاره به شرط تملیک شهر رشت پرداخته و در نهایت به این نتیجه رسیده‌اند که نحوه تأمین منابع مالی و بازپرداخت آن‌ها، بعد خانوار، اشتغال، میزان درآمد و تحصیلات، معیارهای انتخاب مسکن و هزینه‌های رفت و آمد، از مهم‌ترین این ویژگی‌ها محسوب می‌شوند. تجزیه و تحلیل نتایج

به دست آمده نشان می‌دهد که گرچه هدف اصلی احداث این خانه‌ها تأمین مسکن گروه‌های کم درآمد شهری در رشت بوده است، اما اغلب ساکنان آن‌ها، متعلق به گروه‌های متوسط و متوسط به بالا هستند. (Hatami nejad & Faraji Molaei (2011) تحقیقی تحت عنوان "امکان سنجی اجرای طرح‌های استراتژی توسعه شهری (CDS) در ایران" با استفاده از تکنیک تحلیل SWOT و روش دلفی به این نتیجه رسیده‌اند که در شرایط کنونی ایجاد تغییرات بنیادین، به ویژه در مدیریت شهری، اقتصاد شهری و شاخص‌های کیفیت زندگی در جهت بسترسازی به‌کارگیری استراتژی توسعه شهری (به عنوان زیرساخت‌های اجرای این رویکرد) امری ضروری است. ضعف ساختاری مدیریت شهری در شرایط کنونی ظرفیت مناسبی برای اجرای طرح استراتژی توسعه شهری را نداشته، ایجاد تحولاتی در آن را می‌توان ضروری و حیاتی مطرح کرد. (Saberi et al (2012) در مقاله خود با عنوان "اولویت‌بندی استراتژی‌های توسعه شهر (CDS) با استفاده از فرایند تحلیل سلسله مراتبی AHP، مطالعه موردی: کلانشهر اصفهان" به این نتیجه رسیده‌اند که، استراتژی‌های عدالت فضایی (توزیع یکسان امکانات و خدمات شهری بین مناطق شهری و محلات شهری) با میانگین وزنی ۰/۱۰۲ اولویت اول، درآمدهای پایدار با میانگین وزنی ۰/۰۷۸ اولویت دوم، گسترش توریسم شهری با میانگین وزنی ۰/۰۷۳ اولویت سوم، کاهش آلودگی هوا با میانگین وزنی ۰/۰۶۳ اولویت چهارم، داشتن بیانیه چشم‌انداز درباره آینده توسعه شهر با میانگین وزنی ۰/۰۵۶ اولویت پنجم ... هستند.

برای اولین بار در دهه ۱۹۶۰ میلادی، مفاهیم برنامه‌ریزی استراتژیک به صورت نظام‌یافته در صنعت به کار گرفته شد. مفاهیمی که از ادبیات نظامی گرفته شده بود و در قالبی ساختار نیافته و ابتدایی مورد استفاده قرار می‌گرفت. دهه ۱۹۸۰ را می‌توان سرآغاز و نقطه عطف این نوع برنامه‌ریزی در راستای نهادینه شدن چنین شیوه‌ای در ادبیات آکادمیک و نیز توسعه برخی شرکت‌ها نامید. به تدریج استفاده از این رویکرد در سایر تخصص‌ها و علوم مانند برنامه‌ریزی استراتژیک برای مؤسسه‌های دولتی، مؤسسه‌های غیرانتفاعی، شرکت‌های بزرگ تجاری و حتی سازمان‌های بین‌المللی نیز رواج یافت (Khalilabadi, 2011:7). این برنامه‌ریزی شامل سنجش روندهای اصلی موجود در جامعه، ارزیابی استراتژی‌های مختلف توسعه و گسترش طرح‌های اجرایی برای رسیدن به اهداف می‌شوند. برنامه‌ریزی استراتژیک فرایندی است که منجر به تولید ابتکارات بهره‌وران خصوصی و عمومی که در جستجوی همکاری و اشتراک مساعی برای توسعه شهر هستند، می‌شود (Steinberg, 2002: 1). باید توجه گردد که با توجه به تحولات سریع و پیچیدگی‌های جهان امروز، مسائل آموزشی، بهداشتی، اشتغال، محیط زیست و حاشیه نشینی برای اغلب شهرهای کشورهای در حال توسعه، دیگر طرح‌های رایج تا کنون و برنامه‌ریزی‌های سنتی نمی‌تواند جوابگو باشد. ولی یک نوع برنامه‌ریزی است که می‌تواند در جهت مقابله سیستماتیک با معضلات شهری از طریق درک فرصت‌ها، امکانات، تهدیدات و ... به دولت‌های محلی و شهرداری‌ها کمک کند (Moradi Masih, 2004:78).

راهبرد توسعه شهر، برنامه‌ای است که توأمان بر تهیه و اجرای یک سند تأکید می‌کند و تدوین آن بر پایه چشم‌اندازسازی مشارکتی صورت می‌پذیرد (Wingez, 2000:16). راهبرد توسعه شهر، فرایند آماده‌سازی یک دیدگاه بلندمدت از آینده شهر است که با یک عملکرد کوتاه مدت طراحی می‌شود. راهبرد توسعه شهر روی قدرتمند کردن رقابت اقتصادی، کاهش فقر زیست‌محیطی و ساختار شهری تأکید دارد و همچنین جنبه‌های مالی را نیز تحت پوشش قرار می‌دهد (CDS in china a (Manual, 2006: 2). همچنین راهبرد توسعه شهر به عنوان فرآیندی جهت‌گیری شده، توسعه‌یافته و حمایت‌شده از طریق مشارکت به منظور ارتقای رشد برابر در شهرها و مناطق پیرامون شان در جهت بهبود کیفیت زندگی تمامی شهروندان تعریف می‌شود (City Alliance, 2004: 213). راهبرد توسعه شهر ابزاری است که به شهر در استفاده از فرصت‌های شهرنشینی کمک می‌دهد. همچنین شهر را قادر می‌سازد تا با توسعه چارچوب‌های نهادی، فرصت‌های بیشتری را خلق کند. بنابراین نوآوری پژوهش حاضر به استفاده از ظرفیت‌های اقتصاد شهری کازرون با مزیت نسبی در بخش تولیدات کشاورزی در راستای تأمین اهداف اشتغال زایی و تأمین منابع مالی پایدار برای مدیریت شهری در جهت داشتن شهر سالم تر و قابل زندگی تر برای شهروندان بر می‌گردد.

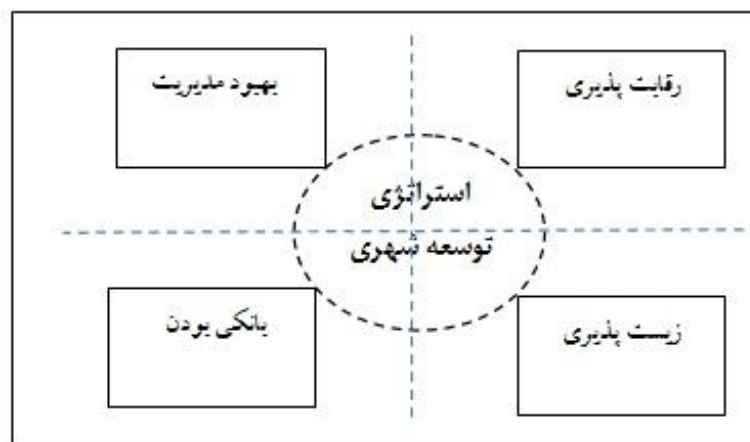
اصول اصلی استراتژی توسعه شهری به شرح زیر می‌باشد:

قابل زندگی بودن^۱: در استراتژی‌های توسعه شهر، راه‌ها و اقداماتی که باعث بالا رفتن کیفیت زیست ساکنین شود، شناسایی و مورد تاکید قرار می‌گیرد.

رقابتی بودن^۲: شهرهای رقابتی شهرهایی هستند که اقتصاد قوی، با رشد اشتغال، درآمد و سرمایه گذاری همه جانبه دارند. لازمه توسعه کارآمد شهری فراهم آوردن شرایط مناسب برای افزایش بهره‌وری افراد و مؤسسه‌ها است. در شهرهای رقابتی تولید، سرمایه گذاری، اشتغال و تجارت به شکل پویا و در ارتباط با فرصت‌های بازار شکل می‌گیرند.

قابل بانکی بودن^۳: در طرح‌های استراتژیک پیشنهادی این مسئله که شهرها چطور می‌توانند از نظر مالی با ثبات‌تر باشند و چطور مشارکت بخش خصوصی - عمومی افزایش و ارتقاء داده می‌شود شناسایی و پاسخ داده می‌شود.

حاکمیت خوب شهری^۴: در طرح استراتژیک سعی می‌گردد راه‌های بهبود مدیریت شهری و زمینه‌های لازم برای یکپارچگی مدیریت شهری را فراهم می‌آورد (World Bank Institute, 2002:11).

شکل ۱. اصول اساسی و پایه در مطالعات استراتژی توسعه شهری

روش پژوهش

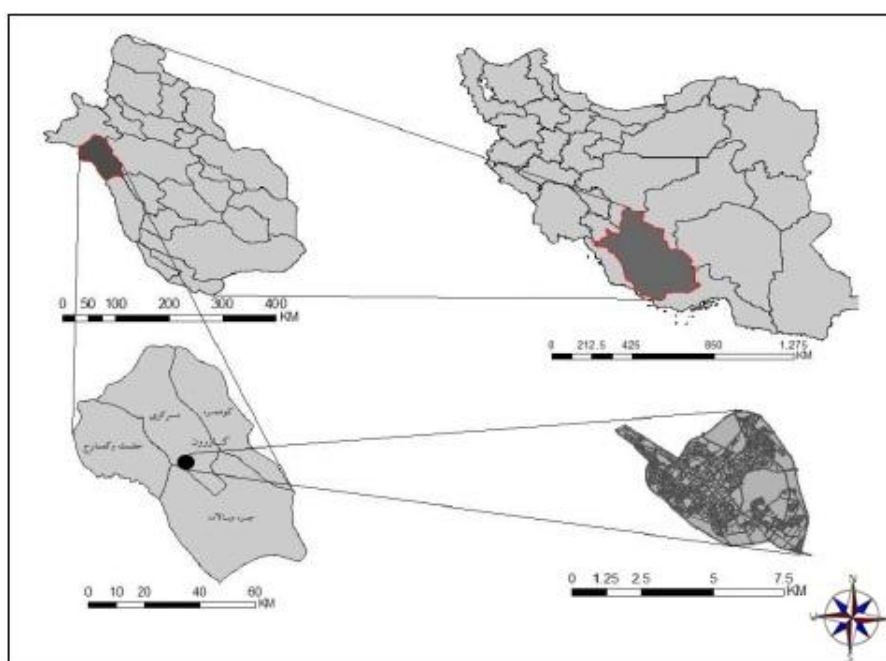
پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و مبتنی روش آن توصیفی - تحلیلی می‌باشد. برای جمع‌آوری اطلاعات این پژوهش دو مرحله اساسی مورد توجه قرار گرفت: الف) مطالعات اسنادی و کتابخانه‌ای که در این مرحله با مراجعه به کتب فارسی و لاتین در زمینه موضوع مورد بررسی، فصول مربوط به مبانی نظری کامل می‌گردد. در این مرحله همچنین از آمارهای سازمان‌های مختلف نیز استفاده شده است. و ب) مطالعات میدانی که این مرحله نیز شامل مشاهده، مصاحبه و همچنین تکمیل پرسش‌نامه خواهد بود. اطلاعات اصلی در مرحله میدانی از طریق پرسش‌نامه‌ها گردآوری گردید. آزمون روایی که در این پژوهش به کارگرفته شده، روایی صوری و محتوایی است. به طوری که پرسش‌نامه‌ها در اختیار اساتید مرتبط و متخصص قرار گرفت تا مورد آزمون صوری و محتوایی قرار گیرد. سپس اصلاحات و تعدیلات با توجه به نظرات و پیشنهادها انجام گردید. برای تعیین پایایی پرسش‌نامه از آزمون آلفای کرونباخ استفاده شده است. در اینجا با مطالعه مقدماتی ۳۰ نمونه، ضریب آلفای کرونباخ برای کل پرسش‌نامه شهروندان ۰/۸۹ و با مطالعه نمونه مدیران شهری، آلفای کرونباخ کل پرسش‌نامه مدیران شهری ۰/۸۸ به دست آمد. اگر آلفای کرونباخ بالای ۰/۶۰ درصد باشد، نشان دهنده پایایی بالای سنج است. جامعه آماری مورد مطالعه در این تحقیق، دو گروه شهروندان ساکن در شهر کازرون و مدیران شهری می‌باشد. تعداد حجم نمونه شهروندان با بهره‌گیری از فرمول کوکران ۳۰۰ نفر می‌باشد، همچنین ۴۵ نفر از مسوولان و مدیران مرتبط با مدیریت و برنامه‌ریزی شهر کازرون انتخاب گردید.

1. Livability
2. Competitive
3. Bankability
4. Good governance

برای به دست آوردن میزان شاخص‌های استراتژی توسعه شهری از آزمون T تک نمونه‌ای استفاده شده است. شیوه ارزش‌گذاری سوالات پرسش‌نامه مبتنی بر روش طیف ۵ گزینه‌ای لیکرت بوده و بر این اساس رتبه‌های ۱ تا ۵ به پاسخ‌ها اختصاص داده شد. امتیاز ۱ نشان دهنده کمترین میزان امتیاز در هر یک از گویه‌ها و امتیاز ۵ نشان دهنده بیشترین میزان امتیاز در هر یک از گویه‌های مورد بررسی در این پژوهش است. از این رو عدد ۳ به عنوان میانگین مفروض این پژوهش تعیین گردید.

قلمرو جغرافیایی پژوهش

کازرون در جنوب غربی استان فارس قرار گرفته است و دارای پیشینه تاریخی متعلق به دوران ساسانی است. جمعیت این شهر بر مبنای سرشماری سال ۱۳۹۵، ۱۴۲۰۵۷ تن بوده که از این نظر پنجاه و سومین شهر کشور از نظر تعداد جمعیت است. مساحت شهر کازرون در حدود ۲۰۷۰ هکتار است. کازرون در سلسله مراتب شهری استان فارس از نظر درجه اهمیت، سومین شهر است.

شکل ۲. موقعیت جغرافیایی شهر کازرون

یافته‌ها و بحث

شاخص‌های استراتژی توسعه شهری در شهر کازرون

- حکمروایی خوب

همه شاخص‌های چهارگانه فوق برگرفته از سایت بانک جهانی می‌باشد که در طرح‌های راهبرد توسعه شهری برای کشورهای درحال توسعه از آن استفاده شده است. حکمروایی اشاره به پاسخگو بودن هم در سیاست گذاری و هم در اجرا دارد. تعریف‌های گوناگون ارائه شده از حکمروایی و مقایسه آن‌ها، می‌تواند ما را در دستیابی به مبانی مشترکی کمک نماید تا از طریق آن، تعریفی نسبتاً دقیق ارائه نمود. "مکارنی و همکاران" حکمرانی را رابطه بین جامعه مدنی و دولت، بین حکمرانان و حکمرانی شوندگان، حکومت و حکومت شوندگان می‌دانند (Mc Carey, 1995:23).

تجزیه و تحلیل شاخص‌های حکمروایی خوب شهری

- شاخص مشارکت

- این شاخص بر میزان نقش و جایگاه شهروندان در تعیین جهت‌گیری‌های اقتصادی، اجتماعی و عمرانی شهر دلالت دارد. برای سنجش معیار مشارکت از زیر شاخص‌های زیر استفاده می‌گردد:
- سهم بودن مردم در قدرت و میزان مشارکت مردم در فعالیت‌های اجتماعی و از آنجمله برنامه‌ها و طرح‌های شهری
- میزان حس مسوولیت اجتماعی و تعلق به جامعه شهری
- میزان انعکاس دیدگاه و اظهار نظرهای مردم در خصوص چگونگی اداره شهر

- شاخص پاسخگویی

- این شاخص بر مسوول بودن و به عبارت گویاتر، چگونگی حساب پس دادن مسوولان و تصمیم‌گیران در قبال شهروندان استوار است. بنابراین وجود سازوکارهایی برای پاسخگویی مسوولان به مردم ضروری است (Ebrahimzade et al., 2012: 25).
- برای سنجش این معیار می‌توان از شاخص‌های زیر استفاده کرد:
- پاسخگو بودن اعضای شورای شهر در مقابل شهروندان در خصوص تصمیماتی که اتخاذ می‌کنند
- میزان رضایت و اعتماد مردم به مسوولان شهری
- میزان عمل به وعده‌های داده شده به مردم از سوی مسوولان شهری

- شاخص قانونی بودن

- منظور از قانون مداری، وجود قوانین کارآمد، رعایت عادلانه چارچوب‌های قانونی در تصمیم‌گیری و دور بودن دست افراد غیر مسوول در تصمیم‌گیری هاست. پایبندی به قانون، مستلزم آگاهی شهروندان از قانون و همچنین اقدام و عمل مسوولان به قانون است (Ebrahimzade et al., 2013: 26). برای سنجش آن از شاخص‌های زیر استفاده می‌شود:
- میزان تاثیر تصمیمات خلق الساعه و غیر کارشناسی در تدوین طرح‌ها و برنامه‌های توسعه شهری
- سوء استفاده از اختیارات قانونی به منظور سودجویی‌های شخصی و گروهی
- میزان پایبندی به دستورالعمل‌ها و قوانین جاری

- شاخص شفافیت

- این معیار بر گردش آزاد اطلاعات و سهولت دسترسی به آن، وضوح اقدامات و آگاهی مستمر شهروندان از روندهای موجود استوار است (Ebrahimzadeh et al., 2012: 26). برای سنجش این معیار از دو زیر شاخص زیر استفاده شده است:
- میزان آگاهی و سهولت دسترسی شهروندان به اطلاعات در مورد تصمیمات، فعالیت‌ها و اقدامات مدیران شهری در حال حاضر و نیز در آینده
- وجود سیستم‌های نظارتی و پایش در مورد نحوه هزینه‌ها، کسب درآمد و مصرف آن
- میانگین امتیاز شاخص حکمروایی شهری در شهر کازرون از دید شهروندان برابر ۱/۹۲ و از دید مدیران شهری برابر ۳/۱۶ می‌باشد. بالاترین امتیاز از نظر شهروندان به گویه "پاسخگویی" داده شده است در حالی که مدیران بیشترین امتیاز را به مولفه "قانونی بودن" داده‌اند. این در حالی است که از نظر شهروندان کمترین امتیاز به مولفه "قانونی بودن" اختصاص دارد. همچنین از نظر مدیران کمترین امتیاز متعلق به گویه‌های مولفه "پاسخگویی" است. در مجموع میانگین کل حکمروایی در شهر کازرون از نظر شهروندان و مدیران برابر با ۲/۵۴ است، که نشان از نامناسب بودن این شاخص در شهر کازرون در دوره زمانی مورد بررسی است (جدول ۱).

جدول ۱. وضعیت شاخص‌های حکمروایی خوب شهری در شهر کازرون

میانگین		شهروندان	شرح شاخص‌ها
میانگین شاخص‌ها	مدیران		
۲/۵۲	۳/۱۱	۱/۹۳	مشارکت
۲/۵۳	۳/۰۵	۲/۰۱	حق پاسخگویی و اظهارنظر
۲/۶۴	۳/۴۳	۱/۸۵	قانونی بودن
۲/۴۶	۳/۰۳	۱/۸۸	شفافیت و کنترل فساد
۲/۵۴	۳/۱۶	۱/۹۲	میانگین کل

- بانکی بودن

امروزه جهان جدید، شبکه‌ای است که تار و پود آن را اطلاعات و نظام ارتباطات الکترونیک تشکیل می‌دهد (Casteles, 2000: 22). بنابراین در جهان امروز، نمی‌توان جریان‌های قدرت، ثروت و اطلاعات فضای جریان‌ها را که فناوری اطلاعات و ارتباطات، زمینه جهان گستر شدن آن را فراهم ساخته است، نادیده گرفت. زیرا به گفته آتونی گیدنز، جهانی شدن فشرده‌گی روابط اجتماعی است به نحوی که مکان‌های دور را چنان به هم می‌پیوندد که رخدادهای بسیار دور از دسترس باعث شکل‌گیری رخدادهای محلی می‌شود (Nazari & bazarganikia, 2003:104).

- رویکرد مالیه شهری

شهرداری‌ها در فرایند مدیریت توسعه شهری و ارائه خدمات مورد نیاز شهروندان، با چالش‌های متعدد در زمینه‌های مختلف روبرو هستند. یکی از مهم‌ترین چالش‌های پیش روی مدیران شهری، ناپایداری منابع درآمدی است (Hashemi, 2008:118). اهمیت این موضوع زمانی بیشتر روشن می‌شود که بدانیم امروزه بیش از ۹۵ درصد از منابع مالی شهرداری‌ها از محل درآمدهای محلی درون شهرها تأمین می‌شود و وابستگی شهرداری‌ها به کمک‌های بلاعوض دولتی کمتر از ۵ درصد است (Ghaderi, 2005: 22). میانگین کل بانکی بودن با رویکرد مالیه شهری از نظر شهروندان شهر کازرون معادل ۲/۱۴ و از دیدگاه مدیران برابر با ۳/۱۴ می‌باشد. از نظر شهروندان بیشترین امتیاز متعلق به مولفه کارایی اقتصادی است و مدیران بالاترین امتیاز را به مولفه عدالت داده‌اند. کمترین امتیاز در بین شهروندان و مدیران به طور مشترک به بهره‌وری و عایدی مناسب داده شده است (جدول ۲).

جدول ۲. وضعیت شاخص بانکی بودن با رویکرد مالیه شهری در شهر کازرون

میانگین		شهروندان	شرح شاخص‌ها
میانگین شاخص‌ها	مدیران		
۲/۹۹	۳/۱۱	۲/۸۷	کارایی اقتصادی
۲/۹۰	۳/۹۱	۱/۸۹	عدالت
۲/۱۶	۲/۶۵	۱/۶۷	بهره‌وری و عایدی مناسب
۲/۵۰	۲/۸۷	۲/۱۲	پذیرش اجتماعی و سیاسی
۲/۶۴	۳/۱۴	۲/۱۴	میانگین کل

- زیست پذیری

شهری را قابل زندگی می‌داند که در آن همه ساکنین از فرصت‌های یکسان برای مشارکت و بهره‌مندی از زندگی اقتصادی و سیاسی شهر برخوردار باشند (Sarrafi et al., 2008: 68). در راهبردهای توسعه شهر، راه‌ها و اقداماتی که باعث بالا رفتن کیفیت زیست ساکنین شود، شناسایی و مورد تأکید قرار می‌گیرد. واژه کیفیت زندگی بیشتر با محیط طبیعی و شرایط خارجی افراد از قبیل آلودگی، کیفیت مسکن، جنبه‌های زیبایی شناسانه، تراکم ترافیک، شیوع جرم و مانند این‌ها مرتبط است. این متغیرها تأثیر قابل ملاحظه‌ای بر سطح رضای افراد از زندگی‌شان دارند. اما آن‌ها فقط جنبه محدودی از مجموع رضایت‌هایی که ممکن است در فرآیند زندگی ارزشمند باشد را در بر می‌گیرند. سوال مهم این است که آیا می‌توانند بخش مهمی از رفاه افراد را تشکیل دهند و یا اینکه، آیا آن‌ها به وسیله عواملی همچون حس دسترسی، دوست داشتن و علاقه، حس انتخاب و ... قابل بیان و ارائه هستند

(World bank, 2000). میانگین کلی زیست پذیری عینی از نظر شهروندان برابر ۲/۲۰ و از نظر مدیران برابر با ۲/۹۴ می‌باشد. بیشترین امتیاز از نظر شهروندان متعلق به گویه‌های مولفه‌ی زیست‌پذیری ذهنی و گویه قابل‌زندگی بودن است. همچنین کمترین امتیاز از دیدگاه شهروندان و مدیران به تریب به مولفه‌های اجتماعی و اقتصادی اختصاص داده شده است (جدول ۳).

جدول ۳. وضعیت شاخص زیست پذیری در شهر کازرون

شرح	شاخص‌ها		میانگین	
	مدیران	شهروندان	مدیران	میانگین شاخص‌ها
زیست پذیری عینی	اقتصادی	مشکلات اقتصادی	۱/۸۴	۲/۲۶
		فقر	۲/۶۸	
زیست پذیری عینی	اجتماعی	امنیت اجتماعی	۱/۶۸	۲/۲۸
		اشتغال و مسکن	۲/۸۷	
زیست پذیری عینی	زیر ساختی	حمل و نقل	۲/۴۰	۲/۸۱
		امکانات فرهنگی		
		زیبایی ساختمان‌ها و خیابان‌ها		
		فضای سبز		
		امکانات ورزشی		
زیست پذیری ذهنی	حس ایمنی	خدمات بهداشتی	۲/۸۸	۲/۹۵
		رضایت از زندگی		
		تندرستی روانی		
میانگین کل زیست پذیری ذهنی			۲/۲۰	۲/۵۷

رقابت پذیری

مفهوم رقابت در مورد عملکرد کشورهای صنعتی و تجاری می‌باشد. رقابت مفهومی است که اقتصاددانان، جغرافیدانان، صاحبان صنایع، سیاستمداران، روزنامه نگاران و دانشگاهیان مکرراً به آن رجوع کرده و در مورد آن بحث و اندیشه می‌کنند (Henricsson, 2002: 7). از دیدگاه دیگر رقابت پذیری راه‌یابی کالاها و خدمات تولید شده داخلی به بازارهای بین‌المللی است (Hitt, 1995: 43). در اقتصاد جهانی رقابت پذیر بودن به معنای امکان بدست آوردن موقعیت مناسب و پایدار در بازارهای بین‌المللی است. براساس تعریف مجمع جهانی اقتصاد، رقابت پذیری: توانایی اقتصاد ملی در پایداری رشد و یا حفظ استاندارد زندگی (درآمد سرانه) است (Karimi, 2006: 121).

میانگین پاسخ‌های شهروندان شهر کازرون در زمینه رقابت‌پذیری برابر با ۲/۲۳ و بیشترین امتیاز هم از دیدگاه آن‌ها متعلق به مولفه زیرساخت‌ها است. همچنین میانگین امتیاز مدیران شهر کازرون در زمینه رقابت‌پذیری برابر با ۳/۱۷ که بیشترین امتیاز را از نظر آن‌ها ظرفیت سازمانی شهر دارد. در مجموع میانگین کل مدیران و شهروندان شهر کازرون در زمینه شاخص‌های مرتبط با رقابت‌پذیری برابر با ۲/۷۰ است که این مسئله نشان از نامناسب بودن شهر کازرون در زمینه رقابت پذیری دارد (جدول ۴).

جدول ۴. وضعیت شهر کازرون به لحاظ رقابت پذیری

شرح	شرح		میانگین	
	شاخص‌ها	زیر شاخص‌ها	مدیران	میانگین کل شاخص‌ها
رقابت پذیر بودن	ظرفیت سازمانی	مدیریت کارآمد	۳/۳۵	۲/۴۰
		استعدادهای بالقوه		
		تعادل زمانی		
		ارزیابی		
		ارتباطات تخصصی		
		نظارت		
	زیر ساخت‌ها	۲/۳۴	۱/۸۲	
	منابع انسانی	۲/۲۵	۲/۲۱	
	میانگین کل	۲/۲۳	۲/۷۰	

آنالیز واریانس یک طرفه شاخص‌های استراتژی توسعه شهری

برای آگاهی از وضعیت کلی شاخص‌های استراتژی توسعه شهری (CDS) در شهر کازرون، مولفه‌های مورد بررسی در این پژوهش به تفکیک دو جامعه آماری با استفاده از آزمون T-TEST مورد بررسی قرار گرفت، همان طور که در جدول (۹)، مشاهده می‌کنید میانگین کل شاخص‌های استراتژی توسعه شهری (CDS) در شهر کازرون از نظر شهروندان معادل ۲/۲۲ می‌باشد (جدول ۵).

جدول ۵. سطح معناداری ارزیابی شهروندان از شاخص‌های استراتژی توسعه شهری (CDS) در شهر کازرون

شرح	T	Mean	Test Value	Mean Difference	Sig
شاخص‌های CDS در شهر کازرون	-۱۲/۱۷	۲/۲۲	۰/۳۰	-۰/۷۸	۰/۰۰۰

همچنین میانگین کل شاخص‌های استراتژی توسعه شهری (CDS) در شهر کازرون از نظر مدیران معادل ۳/۱۶ می‌باشد. که با توجه به میانگین نظر مدیران در شهر کازرون می‌توان گفت که میانگین شاخص‌ها استراتژی توسعه شهری (CDS) در شهر کازرون از نظر مدیران در وضعیت مناسبی قرار دارد (جدول ۶).

جدول ۶. سطح معناداری ارزیابی کارشناسان از شاخص‌های استراتژی توسعه شهری (CDS) در شهر کازرون

شرح	T	Mean	Test Value	Mean Difference	Sig
شاخص‌های CDS در شهر کازرون	-۴/۱۷	۳/۱۶	۰/۳۰	۰/۱۶	۰/۰۰۰

آنالیز واریانس یک طرفه شاخص‌های استراتژی توسعه شهری

همان طور که در جدول (۸)، مشاهده می‌نمایید، عدد (۰/۳۲۱) که جهت آزمون یکنواختی واریانس بدست آمده است، یک مقدار F است که با توجه به بالا بودن مقدار P-value یا سطح معناداری مربوط به آن که برابر با (۰/۳۴۵) است، نشان می‌دهد که فرض یکنواخت بودن واریانس پذیرفته می‌شود. در واقع دیدگاه هر دو گروه جامعه آماری پژوهش در رابطه با کلیه شاخص‌های مربوط به شاخص‌های استراتژی توسعه شهری در شهر کازرون متفاوت است (جدول ۷).

جدول ۷. آزمون یک نواختی واریانس شاخص حکمروایی خوب شهری

سطح معناداری	درجه آزادی بین گروهی	درجه آزادی درون گروهی	برابری واریانس
۰/۳۴۵	۲۹۹	۱	۰/۳۲۱

نتایج بدست آمده در جدول (۸) حاکی از آن است که اختلاف معناداری میان میانگین‌های شاخص حکمروایی خوب شهری در بین دو گروه شهروندان و مدیران شهری در شهر کازرون وجود دارد. به عبارتی دیگر با توجه به مقدار عددی F که برابر با (۵۱/۵۶۷) است، فرض یکسان بودن میانگین‌های دو گروه جامعه آماری تحقیق در رابطه با کلیه شاخص‌های استراتژی توسعه شهری در شهر کازرون رد می‌شود ($P\text{-value} < 0.05$).

جدول ۸. آنالیز واریانس یک طرفه شاخص حکمروایی خوب شهری

شرح	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	F	سطح معناداری
بین گروهی	۷۴/۸۴۲	۱/۰۰۰	۳۸/۴۶۹	۵۱/۵۶۷	۰/۰۰۰
درون گروهی	۱۳۱/۷۶۴	۲۹۹	۰/۴۸۹		
مجموع	۱۹۸/۳۵۸	۳۰۰			

نتیجه گیری

طرح‌های CDS و برنامه‌ریزی‌های استراتژیک آخرین مرحله از تحول و تکامل برنامه‌ریزی شهری در زمان ماست که با انعطاف پذیری و رویکرد مشارکت جویانه درصدد ایجاد اجماع در بین شهروندان برای تعیین چشم انداز آینده توسعه شهری و تدوین استراتژی‌های دستیابی به این چشم انداز است. همه افراد و گروه‌های ساکن در جامعه شهری به عنوان ذینفعان و همچنین هدف

برنامه‌ریزی شناخته شده و در تدوین نهایی این گونه طرح‌ها دخالت خواهند داشت. CDS در واقع فرآیند فراهم آوردن یک تصور بلند مدت از آینده شهر، به گونه‌ای است که یک برنامه عملی کوتاه مدت در آن ترسیم شده باشد. تاکید CDS بیشتر بر تقویت رقابت اقتصادی است، ولی کاهش فقر، ساختار شهری، سازماندهی و همچنین جنبه‌های محیطی را نیز تحت پوشش قرار می‌دهد. این فرآیند به صورت اشتراکی، از همه بخش‌های جامعه، ذی نفعان اصلی را دخالت می‌دهد. محصول یک راهبرد توسعه است و به گونه‌ای طراحی شده که در جریان اجرا و در شرایطی که موقعیت رقابتی در شهر تغییر کند، متحول می‌شود. رویکرد CDS مدعی است که می‌خواهد، روند سازمان‌یابی فضایی و توسعه کالبدی شهر، مبتنی و متکی بر یک جهت گیری منطقی از نقش و هویت عملکردی شهر باشد و این ناتوانی رویه‌های قبلی تهیه برنامه‌های توسعه شهری را جبران نماید. از سوی دیگر جهت گیری‌های ناظر بر نقش و هویت عملکردی شهر نیز نوعی از سازماندهی فضایی و توسعه کالبدی را می‌طلبد و انتظار دارد که توفیق تحقق این نقش و هویت را بسترسازی نماید. تدوین راهبرد در فرآیند CDS، به مفهوم تعیین اهداف و اقدامات گوناگونی است که می‌تواند شهر را به هدف نهایی خود برساند. فرآیند برنامه‌ریزی راهبردی فرایند تصمیم گیری مشارکتی است که منابع موجود را برای استفاده از فرصت‌ها و رفع تهدیدات پیش روی شهر به کار می‌گیرد. برنامه‌ریزی راهبردی به معنای اتخاذ تصمیمات آگاهانه در مورد ایجاد "تغییر جهت" است.

اساساً یک راهبرد متشکل از تعدادی سیاست، برنامه، راهکار و اقدام است که با هدف ایجاد نتایج قابل اندازه‌گیری که می‌توانند به تحقق "چشم‌انداز" شهر کمک نمایند می‌باشند. یکی از محصولات فرایند برنامه‌ریزی راهبردی CDS، تولید "برنامه اجرایی" شهر است که در آن اقداماتی که جهت بهبود اداره و مدیریت شهری، افزایش سرمایه گذاری و کاهش فقر لازم است صورت گیرد مشخص می‌شود. برنامه اجرایی باید به وضوح "مسئولیت‌ها" (اینکه چه کسی چه کاری انجام دهد؟) و "تخصیص منابع" (چه مقداری از چه چیزی؟) را در چارچوب زمانی معینی (در چه سلسله‌ای از زمان؟) را مشخص و ارائه نماید. در مقاله حاضر تلاش نویسنده بر این امر استوار بود تا با معرفی برخی از شاخص‌های برنامه‌های راهبرد توسعه شهری از قبیل زیست پذیری شهری، بانکی بودن و رویکرد مالیه شهری، رقابت‌پذیری و حکمروایی خوب شهری که به پویایی و پایداری فضای شهرها مداومت می‌بخشند، میزان انطباق و همسازي این شاخص‌ها در نظام برنامه‌ریزی در شهر کازرون در استان فارس مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد. به لحاظ شاخص حکمروایی شهری می‌بایست جایگاه مدیریت شهری به طور جدی در کشورمان مورد بازبینی قرار گیرد. الگوی مدیریت یکپارچه شهری که همه امور شهر و متغیرهای مداخله گر را در کنترل خود داشته باشد بهترین الگوی ممکن برای شهرهای کشورمان خواهد بود که متأسفانه از ساختار برنامه‌ریزی بخشی رنج می‌برد و ناهماهنگی و موازی کاری و انجام نشدن امور را با خود به همراه داشته است. به لحاظ مشارکت مردم و پاسخگو بودن مدیران، شهر کازرون از وضعیت نسبتاً مطلوب برخوردار است با این وجود ظرفیت‌های مشارکت مردم همچنان تا حدود زیادی بی استفاده باقی مانده است. هنوز انجمن‌های مختلف، سازمان‌های مردم نهاد و NGO ها، گروه‌های داوطلب مردمی و همچنین جامعه مدنی نتوانسته است در شهر کازرون برای مشکلات و چالش‌هایی که همه مردم شهر را متاثر خواهد ساخت به اتفاق نظر و همکاری گروهی برسند. درحالی که مشارکت، کاتالیزور توسعه و پیشرفت‌های اجتماعی است و در بحران‌های محیط زیست، حوادث طبیعی و غیره به پایداری حیات شهری مداومت خواهد بخشید و از شدت خسارت‌ها خواهد کاست. در زمینه بانکی بودن، شهر کازرون همانند بسیاری از شهرهای کشورمان قادر نشده است تا راه‌های مطمئن برای تامین بودجه اداره امور شهری و تامین مالی برای طرح‌های عمران شهری فراهم سازد و بخش قابل توجهی از این بودجه، که از ناحیه صدور پروانه‌های ساختمانی، کمک دولت، عوارض و ... تامین می‌شود صرف پرداخت حقوق و مزایای کارکنان شهرداری شده و سهم پروژه‌های عمرانی در بودجه شهرداری کازرون فوق العاده پایین و نیز ناپایدار بوده است. در زمینه زیست پذیری و رقابت پذیری، شهر کازرون علی رغم داشتن پسرکانه‌های زراعی وسیع، که موجب شده است تا هزینه تمام شده تولیدات کشاورزی مورد نیاز مردم به نسبت شهرهای دیگر استان فارس، پایین تر باشد؛ به دلیل ضعف منابع و زیرساخت‌ها، همچنین مشکلات اقتصادی نظیر بیکاری، نامناسب بودن بازار کسب و کار و خیل فزاینده جوانان تحصیلکرده جویای کار، شهر کازرون قادر به تامین خواسته‌ها و نیازهای این بخش نبوده و لذا شاخص زیست پذیری و رقابت پذیری شهری از وضعیت مناسبی برخوردار نمی‌باشد. برای بهبود وضعیت شاخص‌های توسعه شهری کازرون جهت دستیابی به

1. Action Plan

شهر بانشاط تر، جامعه قوی تر و قابل زندگی تر پیشنهاد داده می‌شود تا راهبردهای زیر از سوی مسوولان شهری به صورت جدی دنبال شده و مورد تاکید قرار گیرند:

- تقویت صنایع مرتبط با بخش کشاورزی از طریق سرمایه گذاری دولتی در زیرساخت‌های شهری
- گسترش دید فرابخشی بین سازمان‌های شهری و هماهنگی لازم بین آن‌ها از طریق اصلاح دیدگاه‌های سنتی مدیران
- جذب سرمایه‌های راکد و انتقال آن به بخش کشاورزی جهت استفاده صحیح از منابع آب و خاک برای ایجاد اشتغال و جلوگیری از مهاجرت نخبگان
- داشتن دید منطقه‌ای توسط مدیران جهت بهره گیری از موقعیت منطقه‌ای کازرون
- استفاده از نیروهای شهر در ادارات دولتی از طریق فرایند شایسته سالاری و پرهیز از استخدام نیروهای غیربومی
- استفاده از شرایط جغرافیایی مناسب شهر و خارج نمودن شهر از بن بست با احداث جاده‌های مناسب
- سرمایه گذاری در زیرساخت‌ها جهت جذب توریست و جلوگیری از مهاجرت جمعیت فعال
- بکارگیری مردم در طرح‌های شهری و تشکیل شوراییارها در سطح محلات جهت ارتقای اعتماد مردم به مدیریت شهری
- استفاده از سیستم‌های الکترونیک در خدمات رسانی به مردم با توجه به گستردگی قشر تحصیلکرده و تحصیلات مدیران شهری
- گسترش صنایع مربوط به فرآوری محصولات کشاورزی و ماشین آلات سبک کشاورزی و ایجاد اشتغال موثر

References

- Anderson, M. (2005). *City Development Strategy (CDS) and The Linking to urban planning*. The Word Bank.
- Ashrafi, Y. (2008). CDS new approach in urban planning in Analysis. *Journal of Urban management*, 23, 169-186. (In Persian)
- Ashrafi, Y., & Malekzadeh, A. (2009). Visioning participation in city development strategy (CDS), case study: maragheh. *Journal of Urban Management*, 25, 169-186. (In Persian)
- CDS in china: A Manual. (2006). Downloaded from www.citiesalliance.org.
- City Alliance. (2004). Guide to City Development Strategies Improving Urban Performance, First printing. Downloaded from www.Citiesalliance.Org.
- Ebrahimzadeh, E. (2012). Analyze and evaluate the implementation of urban good governance in Iran, Case study: Kashmar. *Journal of urban geography and regional planning*, 6, 17-30. (In Persian)
- Ghaderi, J. (2005). Evaluation of the financial system and income municipalities in Iran, some economies (former economic studies), *Journal of Economics*, 3, 12-28. (In Persian)
- Hashemi, M. (2008). The income of local institutions (municipalities) in China. *Journal of Urban Economy*, 2, 12-20. (In Persian)
- Henricsson, J.P.E, Ericsson, S., Flanagan, R., & Jewell, C.A. (2002). RETHINKING OMPETITIVENESS FOR THE CONSTRUCTION INDUSTRY, School of Construction Management and Engineering, University of Reading.
- Hitt, M.A., Irland, R.D., & Hosrisson, R.E. (1995). *Strategic Management: Competitiveness and llobalization*. West Publishing Company.
- Iran Statistical Center. (2005). *The results of the general census of population and housing*. (In Persian)
- Khalilabadi, H. (2010). *Urban Development Strategy*. First publication, Tehran: Mahkameh publication. (In Persian)
- 8.Kastelz, M. (2000). *Era of information: economy, society and culture (emersion of web society)*. Vol 1, translation by ahad aligholian, afshin khakbaz and hasan chavoshian, Tehran: Tarhe no publication. (In Persian)
- Karimi, H. (2006). Globalization, competitiveness and development of non-oil exports. *Journal of Economics*, 1, 118-133. (In Persian)

- Mc. Carney. P., & Others (1995). *Towards and Understanding Of governance- the emergency of and idea and its implications for urban research in developing countries*. University of Toronto.
- Steinberg, F. (2002). *Strategic urban planning in Latin America: experiences of building and managing the future, HIS*. Rotterdam, Netherland,
- Moradi Masihi, V. (2004). *Strategic planning and its application in Iran Case study*. Tehran: publication of pardazesh and urban planning. (In Persian)
- Nazari, M., & Bazarganikia, M. (2003). The effect of globalization on the textile, clothing and leather during the period 1375 – 1378. *Journal of economic review*, 64, 103-126. (In Persian)
- Rafeian, M., & Shahin Rad, M. (2007). Planning for urban development strategy to achieve urban development (with emphasize of CDS in kerman). *Journal of iran social studies*, 2, 100-118. (In Persian)
- Salimi, M. (2007). Baneh development strategic planning with using swot technique. the thesis of master of Art, Geography & Urban planning, University ferdosi mashhad.
- Sarrafi, M., Abdollahi, M. (2007). Analysis of the concept of citizenship and assess its place in the laws, regulations and urban management. *Journal of Geographical Research*, 63. (In Persian)
- UNHSC. (2000). *Report of local government in the world*. (In Persian)
- World Bank and DFID. (2000). *CDS: Taking Stock and Sign posting*. Prepared by the GHK Group of Companies (UK).
- World Bank & Dfid. (2000). *CDS: Taking Stock and Sign posting*. Prepared by the GHK Group of Companies (UK).
- Wingez, j. (2000). *An introductionto city development strategy in north America*. sout florida university publications, pp. 13-22.

How to cite this article:

Salimi Sobhan, M., Ebrahimzade, E., & Mansoori, K. (2019). Review and Analysis of Urban Development Strategy Indicators (CDS) (Case Study: Kazeroon City). *Journal of Studies of Human Settlements Planning*, 14(2), 427-440. http://jshsp.iaurasht.ac.ir/article_667729_en.html